

handlingsprogram for en bæredygtig udvikling af Jorden i det 21. århundrede - den såkaldte Agenda 21. Agenda 21-handlingsprogrammet understreger, at en bæredygtig udvikling primært er regeringernes ansvar, men at den fornødne gennemslagskraft kun kan opnås ved at involvere de lokale myndigheder, befolkningen, erhvervslivet, foreningerne og interesseorganisationerne. Således betoner handlingsprogrammet, at de lokale myndigheder i dialog med befolkningen skal arbejde med lokal Agenda 21.

Den statslige indsats i Danmark har med baggrund i ønsket om et bredt folkeligt engagement været baseret på tilskyndelse, inspiration og erfaringsudveksling. Miljø- og energiministeren og formændene for de kommunale organisationer sendte således i 1994 et brev til samtlige amtsråd og kommunalbestyrelser med en opfordring til at igangsætte lokal Agenda 21-arbejde. Miljø- og Energiministeriet, Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen har siden 1994 haft et frugtbart samarbejde om lokal Agenda 21 med etablering af netværk, afholdelse af konferencer, udgivelse af publikationer mv. Udgangspunktet for det lokale arbejde med lokal Agenda 21 har været, at arbejdet skulle baseres på frivillighed i forhold til indsatsens tilrettelæggelse, valget af initiativer mv. Det er den overordnede vurdering, at lokal Agenda 21 vinder større og større indpas i den kommunale verden.

En spørgeskemaundersøgelse blandt alle landets amtskommuner og kommuner, som Miljø- og Energiministeriet har gennemført i samarbejde med Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen viser, at ca. 70% af amtskommunerne og kommunerne ved årsskiftet 1998-99 lavede lokal Agenda 21-arbejde. Der er en overvægt af større bykommuner, hvilket betyder, at de aktive kommuner dækker 84% af landets befolkning.

Der igangsættes en mangfoldighed af aktiviteter under lokal Agenda 21-overskriften. Herunder er der mange konkrete projekter med et natur- eller miljø-mæssigt indhold, mens en egentlig målsætning og planlægning for aktiviteterne endnu ikke gennemføres blandt en større del af de aktive amtskommuner og kommuner. Lokal Agenda 21 er i dag grebet handlingsorienteret an med fokus på dialog og skabelse af netværk. En af fordelene ved dette er, at den brede involvering af forskellige grupper spreder ansvarlighedsfølelsen for en bæredygtig udvikling.

Miljø- og Energiministeriet, Landsplanafdelingen har oprettet en lokal Agenda 21 database på internettet, som allerede indeholder flere hundrede eksempler på projekter og aktiviteter.

På FN-topmødet, UNGASS i New York juni 1997 medunderskrev Danmark et slutdokument, som forpligtede til fortsat fokus på Agenda 21. Slutdokumentet forpligtede bl.a. regeringen til senest i år 2002 at have udarbejdet en national strategi for bæredygtig udvikling. Denne strategi vil naturligt berøre sammenhængen mellem de statslige initiativer på Agenda 21-området og de lokale (f.eks. kommunale) Agenda 21-aktiviteter. I november 1997 havde Folketinget en forespørgselsdebat om regeringens opfølgning på FN-topmødet, og ved forespørgselsdebatten vedtog Folketinget et forslag til vedtagelse (V 21), hvori regeringen blev opfordret til at fremkomme med lovkrav til kommunerne om lokale Agenda 21-redegørelser.

Det under pkt. 2 nævnte lovforslag L 176 indeholdt forslag om, at der i redegørelsen for forslag til revision af regionplaner og kommuneplaner skulle gives oplysning om amtskommunens henholdsvis kommunens lokal Agenda 21-arbejde. Det foresloges desuden, at amtsrådets målsætning for amtskommunens henholdsvis byrådets målsætning for kommunens Agenda 21-arbejde skulle indgå i grundlaget for retningslinierne i regionplanen henholdsvis i kommuneplanens hovedstruktur.

Med nedsættelsen af Kommuneplanudvalget har opfølgningen af V 21 afventet udvalgets anbefalinger, idet udvalget efter kommissoriet blandt andet skulle komme med anbefalinger til, hvordan regler om lokal Agenda 21-redegørelser kan udformes i planloven, således at disse både tjener til en styrkelse af det lokale Agenda 21-arbejde og bidrager til en styrkelse af bæredygtighedsstrategien i amtskommunernes og kommunernes planlægning. Udvalget skulle herunder med udgangspunkt i det i februar 1998 fremsatte lovforslag (L 176) overveje redegørelsernes indhold og sammenhæng med planlovens procedurebestemmelser.

Der er enighed i udvalget om, at det er af afgørende betydning, at lokal Agenda 21 fortsat er baseret på frivillighed både for så vidt angår omfanget af aktiviteter, arbejdsmetoder og de emner, der tages op lokalt. Udvalget finder således, at et lovkrav om redegørelser bør have til formål at fremme det lokale Agenda 21-arbejde, og at dette bedst kombineres med ønsket om frivillighed ved at fokusere på kommunalbestyrelsernes og amtsrådenes strategi for den fremtidige indsats og undlade krav om redegørelser for alle gennemførte aktiviteter.

I overensstemmelse med Kommuneplanudvalgets anbefalinger foreslås indsat lovbestemmelser om lokal Agenda 21 i et nyt kapitel i planloven, og hvor kravet om redegørelse i det tidligere lovforslag L 176 fokuserer